

Status

Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten

15 juli 2025

Eindtermijn

n.v.t.

Onderwerp

Subsidieregeling gebiedsgerichte beëindiging veehouderijlocaties Zuid-Holland

Advies

1. Vast te stellen de Subsidieregeling gebiedsgerichte beëindiging veehouderijlocaties Zuid-Holland met inbegrip van het digitale interesseformulier;
2. Vast te stellen brief aan Provinciale Staten waarmee Provinciale Staten worden geïnformeerd over de Subsidieregeling gebiedsgerichte beëindiging veehouderijlocaties Zuid-Holland;
3. Te bepalen dat de Subsidieregeling gebiedsgerichte beëindiging veehouderijlocaties Zuid-Holland wordt gepubliceerd in het Provinciaal Blad;
4. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de Subsidieregeling gebiedsgerichte beëindiging veehouderijlocaties Zuid-Holland.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies

Bijlagen

1. Subsidieregeling gebiedsgerichte beëindiging veehouderijlocaties Zuid-Holland
2. GS brief aan PS
3. Digitaal interesseformulier

1 Toelichting voor het College

Nieuwe provinciale regeling voor uitvoering rijksregeling

Met de nieuwe Subsidieregeling provinciale gebiedsgerichte beëindiging veehouderijlocaties Zuid-Holland (hierna: RPGB) maken we als Zuid-Holland gebruik van een rijksregeling waarmee veehouders subsidie kunnen ontvangen om hun bedrijf (gedeeltelijk) te beëindigen. Het betreft een subsidieregeling waar veehouders vrijwillig gebruik van kunnen maken.

De subsidieregeling is opgesteld op basis van een door het rijk geleverde modelregeling aan de provincies, deze is reeds genotificeerd bij de Europese Commissie en daarmee getoetst op staatssteun.

Dekking provinciale regeling uit rijksmiddelen

In totaal is € 110.000.000,- bij het rijk verdeeld over provincies voor de eerste openstelling. Voor Zuid-Holland is € 7.039.951,- beschikbaar gesteld. We stellen het beschikbare budget in twee opvolgende openstellingen beschikbaar. Zie voor toelichting hierop 'gebiedsgerichte inzet RPGB'.

De beoogde programmering is als volgt:

Openstelling	Budget (deelfond)
Eerste openstelling	€ 5.039.951,-
Tweede openstelling	€ 2.000.000,-
Totaal	€7.039.951,-

Het budget wordt volledig gedekt uit rijksmiddelen die voor de provincie Zuid-Holland beschikbaar zijn gesteld.

Uitvoeringskosten en aanbod zaakbegeleiders

De uitvoering van de regeling vindt plaats door de provincie, zodat provincies zelf kunnen bepalen waar en wanneer ze de regeling inzetten. De uitvoeringskosten worden betaald door de provincie. Hieronder vallen bijvoorbeeld de inzet van Afdeling Ontwikkeling en Grondzaken (OGZ), taxateurs en zaakwaarnemers. Aangezien het om een beperkt aantal zaken gaat wordt verwacht dat deze kosten beperkt blijven en op het budget van de ambitie stikstof verhaald kunnen worden. Uit een eerste grove schatting komt een bedrag van 140.000 (gebaseerd op 10 aanvragen, 7 toekenningen), dit hangt echter af van het animo.

Vanuit het Rijk, de Uitvoeringsorganisatie Aanpak Piekbelasting (APB) en de Regieorganisatie Transitie Landelijk Gebied (RTLG) is aangeboden om zaakbegeleiders (vrijwillige procedurele begeleiding van subsidieaanvragen) in te zetten voor de RPGB. Als dit daadwerkelijk mogelijk wordt, zullen we hier als Zuid-Holland gebruik van maken.

Voorwaarden RPGB subsidie

Alle voorwaarden voor de RPGB subsidie komen voort uit de modelregeling van het rijk. Provincies kunnen hier niet van afwijken.

De RPGB staat open voor alle veehouderijsectoren. Om in aanmerking te komen voor subsidie moet een melkveehouder voldoen aan een drempelwaarde met betrekking tot ammoniakemissies, dit

houdt in dat veehouders minimaal deze emissies moeten hebben om in aanmerking te komen voor subsidie. In de RPGB gelden de volgende drempelwaarden ammoniak per kalenderjaar (NH_3/j):

- Minimaal 250 kg NH_3/j emissiereductie voor melkvee en vleesrunderen
- Minimaal 750 kg NH_3/j emissiereductie voor andere diercategorieën

De drempelwaarden voor melkvee en vleesrunderen zijn erg laag, waardoor het merendeel van de bedrijven in aanmerking komt in tegenstelling tot eerdere beëindigingsregelingen, te weten de LBV en LBV+. Dit is positief, omdat de kans hierdoor groot is dat een veehouder die zijn bedrijf (gedeeltelijk) wil beëindigen van de regeling gebruik kan maken.

Daarnaast moet de veehouderij binnen een van de volgende gebieden gelegen zijn:

- a. Veenweidegebieden;
- b. Zandgronden: zoals bedoeld in de Meststoffenwet;
- c. Natura 2000-gebieden en de daarbij horende overgangsgebieden: 2,5 km brede zones rond Natura 2000-gebieden;
- d. Beekdalen: 2,5 km zones rond beken, waarbij beken zijn gedefinieerd conform de Watertypenkaart Basiskaart Aquatisch.

Met de RPGB geven we subsidie aan veehouders om hun bedrijf (gedeeltelijk) te beëindigen. We geven een vergoeding voor:

- het waardeverlies van de productiecapaciteit;
- productierechten die de veehouder laat vervallen;
- de sloop van de dierenverblijven, mest- en voeropslagen (productiecapaciteit);
- administratiekosten (leges) voor vergunningen en planologische procedures;
- kosten voor adviesdiensten die direct verbonden zijn met de uitvoering van bovengenoemde activiteiten, tot een maximum van € 5.000,- per veehouderijonderneming.

De kosten wordt bepaald door onafhankelijke taxaties, anders dan bij de LBV en LBV+, waar met forfaitaire bedragen wordt gewerkt.

Onder de RPGB valt grondaankoop niet onder de subsidiabele kosten, net als opkoop van stallen, huizen, of andere gebouwen op het erf. De veehouder krijgt dus enkel subsidie om zijn/haar bedrijf (gedeeltelijk) te beëindigen, hij/zij blijft eigenaar van de grond, stallen etc. De RPGB is dus geen opkoopregeling. Wel stellen wij ons proactief op door een vooroverleg verplicht te stellen, waarbij wordt geïnventariseerd of de agrariër interesse heeft in het verkopen van zijn grond. In het kader van het strategisch grondbeleid in SANE kunnen wij op deze manier op vrijwillige basis proactief grond verwerven.

Voordat een subsidieaanvraag kan worden ingediend, vindt er een vooroverleg plaats tussen de veehouderijonderneming en gedeputeerde staten. Ten behoeve van het vooroverleg dient de veehouderijonderneming een formulier in, waarmee de interesse in de subsidieregeling kenbaar wordt gemaakt. Het formulier is als bijlage bij dit voorstel opgenomen.

De stikstofruimte van de beëindigde veehouderijen wordt in de Rijksbank SSRS geplaatst en komt daarmee voor andere landelijke doeleinden beschikbaar. Dit is conform de voorwaarden van de

Specifieke Uitkering (SPUK) van het Rijk waarmee de middelen voor RPGB aan de provincie zijn beschikt. Hierbij geldt de volgende prioritering van doeleinden die gebruik kunnen maken van de ruimte: eerst natuur, vervolgens PAS-melders, daarna concrete woningbouwprojecten en ten slotte Rijksinfrastructuurprojecten. Er is geen mogelijkheid om hier vanaf te wijken.

Mogelijkheid gebiedsgerichte inzet RPGB

Het Rijk biedt de mogelijkheid aan provincies om de RPGB subsidie binnen de hierboven (onder de paragraaf 'voorwaarden RPGB subsidie') genoemde gebieden gebiedsspecifiek in te zetten. Dit houdt in dat we bepaalde gebieden kunnen aanwijzen voor de RPGB, alleen bedrijven die in deze gebieden gelegen zijn, kunnen dan deelnemen aan de regeling.

De gebiedsspecifieke voorwaarden zijn in Zuid-Holland alleen van toepassing op veenweidegebieden en gebieden in en rondom Natura 2000-gebieden. Wij stellen voor om de regeling binnen deze voorwaarden zo breed mogelijk open te zetten waarbij wel tendervoorwaarden gelden, deze worden later in dit document toegelicht.

We stellen voor het beschikbare budget in twee opvolgende openstellingen beschikbaar te stellen. Voorgesteld wordt om de RPGB met de nu voorliggende openstelling algemeen open te stellen en dus geen gebiedsgerichte of geografische afbakening te maken. Reden hiervoor is dat momenteel onvoldoende aanleiding wordt gezien om een afbakening te maken.

Na de eerste openstelling evalueren we de regeling en bekijken we de situatie in de gebieden opnieuw. Op basis hiervan wordt voor de tweede openstelling afgewogen of en zo ja waar deze gebiedsspecifiek wordt ingezet. We zetten 2 miljoen apart voor de tweede openstelling.

Zie voor een verdere inhoudelijke toelichting de GS-brief aan Provinciale Staten.

Tendervoorwaarden

Gezien de schaarse middelen stellen wij voor om de subsidie zo effectief mogelijk te verdelen op basis van een tendersysteem. Dat wil zeggen dat indieners die hoger scoren op bepaalde criteria voorrang krijgen bij het verdelen van de subsidie. Voor de RPGB Zuid-Holland gelden twee criteria. Dit zijn a) de afstand van de stal tot begrenzing van stikstofgevoelig Natura 2000-gebied (afstandscriterium) en b) de leeftijd van de stal (leeftijdscriterium). Voor het afstandscriterium geldt dat binnen stikstofgevoelig Natura 2000-gebied wordt gewaardeerd met 350 punten. Buiten het Natura 2000-gebied wordt gewaardeerd met 250 punten. 10 meter verder verwijderd van stikstofgevoelig Natura 2000-gebied levert een vermindering op van 10 punten. Voor het leeftijdscriterium geldt dat een stal van 20 jaar of ouder met 50 punten wordt gewaardeerd. Voor elk jaar jonger 5 punten in mindering worden gebracht tot een minimum van 0 punten.

Samenhang met SANE

Met de RPGB Zuid-Holland wordt invulling gegeven aan de provinciale beëindigingsregeling zoals aangekondigd in SANE.

Middels verplichte vooroverleggen wil de provincie voorafgaand aan het verlenen van de subsidie in kaart hebben of de geïnteresseerden in de regeling eventueel grond willen verkopen, zodat actief

invulling gegeven kan worden aan de maatregel strategisch grondbeleid. Uitgangspunten hierbij zijn inventariserend en vrijwilligheid.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 7.039.951,00
Programma	: Ambitie 5 - Versterken natuur in Zuid-Holland
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

Juridisch kader

De rijksregeling is al genotificeerd bij de Europese Commissie, waarmee deze getoetst is op staatssteun. De RPGB voldoet aan de voorwaarden van de rijksregeling en dus is er geen aparte notificatie bij de Europese Commissie nodig.

De voorliggende besluiten worden na vaststelling gepubliceerd in het Provinciaal Blad.

Na inwerkingtreding van de besluiten is de RPGB samen met het toekomstige openstellingsbesluit, de Algemene Wet Bestuursrecht (Awb), de Algemene Subsidieverordening Zuid-Holland 2024 (Asv) en de nog vast te stellen openstellingsbesluiten het juridisch kader voor subsidies die worden ingediend.

Risicoanalyse

De subsidie is op basis van werkelijke baten en kosten.
Alle inkomsten en uitgaven moeten worden verantwoord.

Daardoor is het risico voor deze regeling laag.

2 Voorafgaande besluitvorming

Op 26 november 2024 heeft de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur de Regeling provinciale gebiedsgerichte beëindiging veehouderijlocaties (Rpgeb) gepubliceerd in de Staatscourant. Vanaf 2 december 2024 is de regeling opengesteld voor provincies.

3 Proces

Provinciale Staten worden door middel van de GS-brief aan PS geïnformeerd over de vaststelling van de RPGB.

De eerste openstelling van de RPGB is naar verwachting van 1 december 2025 tot 1 februari 2026. Na afloop van deze aanvraagperiode wordt de regeling geëvalueerd en op basis hiervan de tweede openstelling voorbereid (openstellingsperiode n.t.b.).

Het rijk verleent afhankelijk van het succes van de RPGB een tweede tranche rijksmiddelen aan provincies. In totaal is voor alle provincies in de tweede tranche € 30 miljoen aan rijksmiddelen beschikbaar. De verdeelsleutel van deze tweede tranche over de provincies is nog niet vastgesteld door het Rijk.

4 Participatie en rolneming

Gezien de strakke kaders vanuit het rijk waarbinnen provincies de RPGB moeten uitvoeren is er weinig ruimte voor een eigen invloed. Er is daarom geen participatietraject gestart in Zuid-Holland.

5 Communicatiestrategie

Na publicatie in het Provinciaal Blad wordt de RPGB en het openstellingsbesluiten gepubliceerd op de provinciale website. Via de gebiedsprocessen en andere bestaande netwerken wordt de doelgroep gewezen op de regeling.